

TETYANA KUTSENKO

Kirovohrad Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University

FORMATION OF NATIONAL-PATRIOTIC VALUES

IN THE FUTURE TEACHER OF LABOR TRAINING AND TECHNOLOGIES

The article is devoted to the formation of national-patriotic values in future teachers of labor training and technology. The main objectives of education on the way to the development of the national school consist of creating conditions for teaching youth the valuable attitude towards the surrounding reality and itself and the worldview, which will be active in form and moral content. The article draws attention to the possibilities of the school subject of labor training to form national-patriotic values and feelings in children and youth. The experience of teachers and the results of scientific and methodological research in this direction allow us to state that a significant potential in solving this problem is to involve students in the national culture especially in the process of labor training. Willingness of the teacher of the labor training to form a specific practical experience in the manufacture of objects and things that in their content are associated with the folk culture of Ukrainians in the students. In particular, the manufacture of decorative and applied products, which were distinctive to the life of Ukrainians, and some of them even hide in their forms and techniques of decoration and other pages of our history, will become the basis for such educational work.

This study indicates that attracting future teachers to folk art appears to be the direction of their patriotism as a quality of personality through the elementary demonstrations of their national consciousness and independent creative search. Students are attracted to the traditions of the Ukrainian people by studying the technology of making traditional clothes, pysankas, cooking Ukrainian cuisine, drawing and composition, the techniques of performing Ukrainian folk embroidery by using national symbols and techniques for making beadwork and so on. The balanced combination of education and upbringing in pedagogical higher educational institutions makes it possible to provide training for highly qualified specialists, young people who are endowed with a deep civil consciousness, high spiritual qualities, patriotic feelings, presents itself as a bearer of the best achievements of national and world culture, capable to self-development and self-improvement.

Keywords: national-patriotic education, teacher of labor training, technological practice, extracurricular activities.

ТАТЬЯНА КУЦЕНКО

Кировоградский государственный педагогический университет имени Владимира Винниченка

ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧЕСКИХ ЦЕННОСТЕЙ

У БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ И ТЕХНОЛОГИЙ

Статья посвящена формированию национально-патриотических ценностей у будущих учителей трудового обучения. Главным заданием на пути развития национальной школы есть создание условий для воспитания у молодежи ценностного отношения к окружающей действительности и самому себя, активной по форме и моральной по содержанию жизненной позиции. Подготовка высококвалифицированных специалистов позволяет воспитать студентов с гражданской ответственностью, высокими духовными качествами, патриотическими чувствами способными к саморазвитию и самоусовершенствованию.

Ключевые слова: национально-патриотическое воспитание, учитель трудового обучения, технологический практикум, внеурочная деятельность.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Куценко Тетяна Володимирівна – старший викладач кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Коло наукових інтересів: підготовка майбутніх учителів трудового навчання і технологій.

УДК 378 : 37.013.32

ЛИХОЛАТ Олена

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА ПРОФІЛЕМ
«ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»

Стаття присвячена проблемі теоретичного аналізу педагогічних умов професійної освіти за профілем «Технологія виробів легкої промисловості». На основі системного підходу здійснена спроба розкриття механізмів імплементації едукативного процесу в практику професійної освіти. З'ясовано, що центральною проблемою професійної освіти є проблема особистісного і соціального становлення спеціаліста як суб'єкта професійної дії. Структура навчально-виховного процесу, яка запозичена від старої школи, не відповідає вимогам сучасності. Серцевиною сучасної системи професійної освіти сьогодні має стати процес едукативний, який виражається у триєдності таких процесуальних компонентів, як навчання, розвиток і виховання. Головною основою едукативного процесу професійної освіти стає партнерство. Викладач перестає бути носієм знань, він перетворюється на фасилітатора, який має бути щирим, відкритим, здатним до емпатії та на прояв професійної позиції педагога. Лише за таких умов можливе повноцінне становлення професіонала.

Ключові слова: професійна освіта, методика, педагогічні умови, едукативний процес, партнерство, фасилітатор, легка промисловість.

Постановка проблеми. Однією з найактуальніших проблем сучасної освітньої теорії і практики є проблема розвитку особистості. Значення цієї проблеми зростає у зв'язку із динамічними змінами в соціальній, економічній, культурній та політичній сферах життя, стрімким зростанням об'єму інформації в культурі, науці, техніці, технології, змін в професійній сфері [14]. Ці зміни віддзеркалюють потреби

суспільства – соціальне замовлення на конкурентоспроможну особистість, проникнуту процесами інноваційності, професіонала своєї справи, який усвідомлює сутність, цілі і завдання власної діяльності.

Майбутній фахівець сьогодні опинився у фокусі нових соціально-економічних і духовно-культурних процесів, які становлять сучасне інформаційне суспільство. Під час цивілізаційних викликів сучасного інформаційного суспільства закономірно проявляється інтерес до нових підходів фахової підготовки майбутніх спеціалістів, які будуть працювати у майбутньому.

Сучасне інформаційне суспільство вимагає нової стратегії професійної підготовки, кінцевим результатом якої має стати фахівець, здатний не лише реалізуватися в обраній професії, але і вміти екстраполювати ідеї з однієї сфери в іншу, вирішувати фахові завдання в змінних умовах, зберігати самовладання в умовах невизначеності, нести відповідальність за власні дії, тощо. Об'єктивна ситуація загострила необхідність зміни парадигми організації процесу навчання студентів професійної освіти за профілем підготовки «Технологія виробів легкої промисловості», тобто переведенні його в режим інноваційної активності в умови процесу едікуляції.

Аналіз актуальних досліджень. У психолого-педагогічній науці завжди приділялася належна увага проблемам, які так чи інакше пов'язані з проблемою удосконалення навчального процесу в закладах освіти. Зокрема, проблемі проектування навчання присвячені праці вчених-педагогів Ю. Бабанського, В. Беспалько, К. Богатирьова, В. Бондар, Ю. Васильєва, Т. Ільїної, В. Краєвського, Ю. Конаржевського, І. Підласого, В. Пікельної, Є. Хрикова, М. Черпінського, К. Ягупова та ін. Дослідженню проблем навчання, орієнтованого на особистість, присвячені роботи Г. Анохіної, Є. Бондаревської, А. Белогурова, З. Каргієвої, Н. Морозова, С. Рогачова, Н. Свініної, В. Серікова, В. Слободчикова, Е. Силяєвої, І. Якиманської та ін. Грунтовне дослідження О. Єжової [6] висвітлює проблему підготовки фахівців швейної галузі до провадження професійної діяльності в сучасних та прогнозованих умовах.

Проблеми професійного навчання студентів у вищих навчальних закладах розкриті у працях багатьох дослідників. Зокрема, методологічні і теоретичні основи професійної освіти висвітлені у працях А. Алексюка, С. Батищева, П. Воловика, С. Гончаренка, Р. Гуревича, І. Зязюна, О. Коваленко, Н. Ничкало, С. Сисоєвої, М. Сметанського, В. Шешенка, Н. Талізної, І. Харламова, Т. Яценко. Окремо відзначимо статтю молодого науковця Г. Альохіної, яка присвячена ґрунтовному аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових праць на предмет висвітлення проблеми управління якістю вищої освіти на бакалаврському рівні [1].

Але не достатньо розкритою залишається проблема вивчення теоретичних та практичних аспектів удосконалення методики професійної освіти за профілем «Технологія виробів легкої промисловості».

Мета статті. Метою статті є науково-теоретичний аналіз суб'єктно-орієнтованої методики професійної освіти та розробка практичних рекомендацій щодо її удосконалення та реалізації в едукативному процесі за профілем «Технологія виробів легкої промисловості».

Методи дослідження. Відповідно до мети в процесі написання статті був використаний комплекс методів дослідження теоретичного та емпіричного рівнів: проблемно-цільовий, теоретико-концептуальний, структурно-функціональний, порівняльно-зіставний, гіпотетико-дедуктивний, діалектичний, прогностичний (проектування та моделювання), інформаційний (педагогічне спостереження).

В основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності професійної освіти і механізмів, що її забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків різних елементів складного процесу едукативної в професійній освіті і об'єднання їх у єдину теоретичну картину.

Виклад основного матеріалу. Проблема становлення професіонала професійної освіти за профілем «Технологія виробів легкої промисловості» – це, проблема особистісного і соціального розвитку майбутнього педагога професійного навчального закладу як суб'єкта соціальної дії. Підготовленість до майбутньої професії визначається ступенем розвитку особистості, її цілепокладанням, компетентністю, гнучкістю, самосвідомістю [3; 7; 9; 10].

Під час навчання у вищій школі майбутній фахівець проходить другий, підготовчий етап отримання професійної освіти, який для особистості і суспільства набуває особливого значення, бо знаменує підготовку фахівця, здатного вибудувати успішну траєкторію життя. Як зазначає професор П. Саух [11], на цьому етапі, в умовах навчального закладу здійснюється: оптимізація обсягу навчальної інформації для досягнення необхідних професійних компетенцій; озброєння інструментарієм системного бачення професійної діяльності; відпрацювання умінь, застосування набутих знань в конкретній практичній ситуації, адекватна оцінка професійних завдань.

Центральною проблемою професійної освіти за профілем «Технологія виробів легкої промисловості» є проблема становлення професіонала своєї справи. Іншими словами – це проблема особистісного і соціального становлення фахівця як суб'єкта професійної дії, що передбачає, перш за все, розвиток особистості, її творчого потенціалу, компетентностей.

Проте, свого часу С. Сисоєва справедливо відзначила, що при фактичному зменшенні терміну професійної підготовки фахівця спостерігається тенденція до суттєвого збільшення обсягів знань, умінь і навичок, які необхідні в майбутній професії. Розв'язання виявленого протиріччя вона бачить у підвищенні

ефективності організації процесу професійної освіти, базованому на сприянні розвитку особистісних і професійних якостей студента [12, с. 17-18].

Відомо, що студентський вік, який у середньому припадає на вік від 18 до 23 років – це період завершення формування морально-етичної сфери особистості, становлення і стабілізації її характеру, прийняття статусу та відповідальності дорослої людини. Із цим періодом пов'язаний початок «економічної активності» людини, її включення в самостійну виробничу діяльність, початок трудової практики. Важливим набутком для особистості цього вікового періоду науковці вважають ієрархію мотивації, всієї системи ціннісних орієнтацій, інтенсивне формування спеціальних здібностей у зв'язку з професіоналізацією [2; 8, с. 52-85; 9; 13, с. 99-127]. Серед іншого, потужного розвитку набувають творчі можливості особистості.

Розвиток здібностей, удосконалення і «професіоналізація» психічних процесів, стабілізація самооцінки у поєднанні з формуванням «Я-концепції», розвитком самосвідомості, зміцненням мотиваційної сфери, переконань і професійної спрямованості – це ті набутки, які становлять розвиток студента в процесі навчання у вищому навчальному закладі [2; 9]. Час навчання у вузі – це той благодатний час, коли студент стає як глина, з якої можна «виліпити» справжнього фахівця, який з відповідальністю буде ставитись до майбутньої професії, буде вдячним за професійний досвід минулих поколінь (що передається в процесі взаємодії викладача і студента) та намагатиметься творчо діяти вже сьогодні при вирішенні навчальних завдань. Очевидним фактором в цьому процесі є підвищення ролі самоуправління.

Структура навчально-виховного процесу, яка запозичена від старої школи, не відповідає вимогам сучасності. Одні лише виконавські функції можуть забезпечити студентів лише знання, але не сприяють формуванню його як повноцінної творчої особистості.

Серцевиною сучасної системи професійної освіти за профілем «Технологія виробів легкої промисловості» сьогодні має стати процес едукації, який виражається у триєдності таких процесуальних компонентів, як навчання, розвиток і виховання [4, с. 52-61]. Імплементация цього процесу в професійну освіту полягає у технологічній перебудові навчання, зокрема, відмови від фронтальних форм роботи, коли в аудиторії працює тільки викладач. Едукація передбачає перенесення акценту на самостійну діяльність студента, коли він, занурившись у працю, чи захопившись дискусією перестає бути студентом у класичному розумінні цього слова. Студент стає повноцінним партнером для викладача. Слід розуміти, що едукаційний процес – це складна динамічна система, в якій злиті воедино процеси формування, розвитку, виховання і навчання разом з усіма умовами, формами і методами їх здійснення. Основними компонентами едукаційного процесу є цільовий, змістовний, діяльнісний і процесуальний [13, с. 49-81].

Партнерство, яке в едукаційному процесі виступає на перший план, можливе лише між дійсно рівними людьми, коли кожен виконує свою справу – викладач свою, а студент свою. Головним стрижнем цього процесу має стати власна повноцінна діяльність студента з можливістю обирати зміст, обсяг навчального завдання в межах навчальної теми і/або навчального модулю, приймати рішення, робити помилки, виправляти їх і запобігати появі нових аналогічних помилок. Викладач в едукаційному процесі не повинен давати студентам готові знання, а повинен залучати їх до оволодіння цими знаннями.

В таких нових умовах змінюється не тільки функція викладача, але і стиль його роботи [15; 16]. Викладач перестає бути носієм знань, він перетворюється на фасилітатора [5, с. 139], модератора, який має бути:

По-перше, *щирим*. Щирість викладача має проявлятися у відкритому виявленні власних почуттів як по відношенню до студента, так і по відношенню до навчального предмету. Ця риса викладача має проявлятися в повазі до особистості студента, змісту діяльності, процесу передавання знань і досвіду, результатам, яких досягають в своїй роботі студенти.

По-друге, *відкритим*. В процесі спілкування зі студентом викладач має визнавати цінність кожної особи, приймати її відмінності від інших (в поглядах, почуттях, переконаннях). Довіра до людини, прийняття іншого індивідуума як унікальної вільної особистості – це дієвий вияв поваги, віри і любові до людини. Відкритість на основі довіри – це стимул для розкриття та самореалізації можливостей студентів в процесі оволодіння фахом.

По-третє, *здатним до емпатії*. Розуміння, здатність відчувати і зрозуміти переживання студента в кожен момент спілкування – це та основа, на якій викладач може збудувати такі суб'єкт-суб'єктні взаємини зі студентом, які створюють відчуття справжності, природності, відкритості. Існує красномовний вислів – «стояння в чужих черевиках», який повністю характеризує характер поведінки викладача в едукаційному процесі. При такому ставленні викладача до студента відбувається якісно інше учіння, в іншому темпі, з більшою продуктивністю. Бо це сприяє прояву надзвичайного ефекту розкріпачення, звільнення, відкритості, щирості в поведінці студента в аудиторії під час співпраці з викладачем. Викладач за таких умов не має оцінювати, судити, йому залишається просто розуміти. Студенти за таких умов стають більш незалежними, активними, ініціативними, відповідальними, самостійними, свідомими у навчанні, вивільняється їхнє творче прагнення до самореалізації. Учіння для студента стає більш цікавим, яскравим,

він починає жити активним життям. Викладач щохвилини має пам'ятати, що кожен обирає свій власний шлях, спрямований на самопізнання, самотворення, самореалізацію.

По-четверте, *здатним на прояв професійної позиції педагога*. Професійна позиція педагога має ґрунтуватись на гуманістичних засадах управління і визначатись проектуванням максимально якісного результату власного зростання і зростання студентів в обраній професії. За Н. Щурковою така позиція базується на єдності інтелектуальних, вольових і емоційно-оцінювальних ставлень до процесу та суб'єкту діяльності [16, с. 46-53]. Домінантною основою професійної позиції педагога є розуміння спільної діяльності зі студентом у відносинах «суб'єкт – суб'єкт», «Людина – Людина», «особистість – особистість». Майбутній фахівець – це, перш за все, суб'єкт власної життєдіяльності, Людина, яка має право на власний життєвий шлях і самореалізацію, але потребує підтримки, допомоги, любові.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. В умовах інтеграції освітнього, культурного, політичного і соціально-економічного простору професійна освіта сьогодні набуває якісно нового значення. Сьогодні, як ніколи, існує запит на висококультурного, освіченого, інтелектуального професіонала страви. Формування фахівця такої якості вже сьогодні можливе лише в нових умовах професійної освіти. Основою такої освіти має стати процес едукативної, який виражається у триєдності таких процесуальних компонентів, як навчання, розвиток і виховання. Головною основою едукативного процесу професійної освіти стає партнерство. В межах такого процесу професійної освіти викладач перестає бути простим носієм знань, він перетворюється на фасилітатора, який має бути ширим, відкритим, здатним до емпатії та на прояв професійної позиції педагога. Лише за таких умов можливе повноцінне становлення професіонала.

Беручи до уваги вищезазначене, очевидними стають напрями подальших досліджень: докладне визначення педагогічних умов імплементації едукативного навчання в професійну освіту; визначення структурної будови моделі едукативного процесу професійної освіти за профілем «Технологія виробів легкої промисловості».

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Альохіна Г. М. Проблема управління якістю вищої освіти на бакалаврському рівні: аналіз наукових праць / Г. М. Альохіна // Вища освіта України. Тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу». – К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – С. 7-16.
2. Артюшина М. В. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Навч. посіб. / [М. В. Артюшина, Л. М. Журавська, Л. А. Колесніченко та ін.]; За заг. ред. М. В. Артюшиної. – К.: ДВНЗ «КНЕУ», 2008. – 336 с.
3. Блинов В. И. Методика преподавания в высшей школе: учеб.-практ. пособие / В. И. Блинов, В. Г. Виненко, И. С. Сергеев. – М.: Издательство Юрайт, 2013. – 315 с.
4. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Вишневський. – [вид. 2-ге, доопрац. і доп.]. – Дрогобич: Коло, 2006. – 326 с.
5. Гур'янова О. В. Використання творчої педагогічної взаємодії на заняттях із технологій. / О. В. Гур'янова. // Науково-дослідна робота в системі підготовки фахівців-педагогів у природничій та технологічній галузях: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Бердянськ: БДПУ, 2011. – С. 138-139.
6. Єжова О. В. Теорія і практика створення прогностичних моделей підготовки кваліфікованих робітників швейної галузі: монографія / О. В. Єжова. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – 472 с.
7. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник / Л. М. Карамушка. – К.: Либідь, 2004. – 424 с.
8. Коджаспірова Г. М. Педагогика: учебник для академического бакалавриата / Г. М. Коджаспірова. – [4-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 719 с.
9. Козаков В. А. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: підручник: У 2 ч / В. А. Козаков. – К.: КНЕУ, 1999. (Ч. 1. Психологія суб'єкта діяльності / В. А. Козаков. – К.: КНЕУ, 1999. – 244 с.)
10. Кох М. Н. Методика преподавания в высшей школе: учебное пособие / М. Н. Кох, Т. Н. Пешкова. – Краснодар: КубГАУ, 2011. – 150 с.
11. Наукове життя. Професійна освіта в умовах трансформації трудової сфери інформаційного суспільства / [Текст доповіді професора П. Ю. Сауха] // Вісник Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка. – Вип. 6 (72). – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – С. 314-316.
12. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / За ред. С. О. Сисоєвої. – К.: ВШПОЛ, 2001. – 502 с.
13. Подласый И. П. Педагогика: учебник для прикладного бакалавриата / И. П. Подласый. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Издательство Юрайт; ИД Юрайт, 2015. – 576 с.
14. Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти: монографія / за заг. ред. А. А. Сбруєвої. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. – 520 с.
15. Чотири тактики педагогічної підтримки дитини / [упоряд. А. Русаков, Н. Касіцина]. – К.: Шкільний світ: вид. Л. Галіцина, 2006. – 112 с.
16. Щуркова Н. Е. Прикладная педагогика воспитания: учебное пособие / Н. Е. Щуркова – СПб: Питер, 2005. – 366 с.

OLENA LYKHOLAT

Donbass State Pedagogical University (Slovyansk)

THEORETICAL ASPECTS OF THE PROFESSIONAL (VOCATIONAL) EDUCATION WITH THE MAJOR IN «MANUFACTURING TECHNOLOGIES OF PRODUCTS IN LIGHT INDUSTRY»

Relevance and the goal. During current times of civilizational challenges for the informational society, it is a natural process that the initial interest in new approaches to professional (vocational) education increases. The goal of this article is a scientific & theoretical analysis of the subject-oriented methodology in the professional (vocational) education as well as a development of practical recommendations for its improvement and implementation in the educational process in major «Manufacturing technologies of products in light industry».

Methods. In line with a goal of the article, the complex of different methods for theoretical and empirical analysis is being used while conducting the research; and the systemic approach is suggested for problem-solving.

Following the analysis of key scientific literature describing the issue, we can find out that one of the key problems for professional (vocational) education is the problem of subjective and social formation of the specialist as a subject of professional action. Students' age is the period of constellation of moral and ethical features of their identity, the development of their character and the beginning of «economical activities» of the person, including the beginning of his/her professional career. However, if the factual term for education of such specialist in professional (vocational) education was shortened, then we may observe a tendency to significant decrease of the skill set and general knowledge which are crucial in future profession. In order to resolve such controversy, there is a clear necessity to increase the efficacy of the organizational process of professional (vocational) education, which is based on the approach of perception and refutation of personal & professional features of each student; which means, obviously, the change in lecturer's behavior as well. Structure of educational process which is a legacy from previous «school» does not relevant in contemporary environment. If we stress purely on administrative functions to facilitate the education and transfer of knowledge, we will not be able to contribute to formation of creative self-conscious personality of each student. In the core of contemporary professional (vocational) education system there should be the process of «education» which can be expressed in three components and processes, such as: teaching, development and upbringing. Implementation of such approach on the process of professional (vocational) education follows the transformation of the teaching system, for instance, leading to refusal of frontal forms of sessions when only the lecturer works in front of the audience. The ground basis for «educational process» in the professional (vocational) teaching is partnership. The lecturer is not only the person who «knows» the material, but becomes a facilitator who is open, honest, empathetic and support the student in his professional development. Only under such circumstances we can talk about the formation of a professional.

Key words: professional (vocational) education, methodology, educational process, partnership, facilitator, light industry.

ЕЛЕНА ЛИХОЛАТ

ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПРОФИЛЯ «ТЕХНОЛОГИЯ ИЗДЕЛИЙ ЛЕГКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ»

Статья посвящена проблеме теоретического анализа педагогических условий профессионального образования профиля «Технология изделий легкой промышленности». Выяснено, что центральной проблемой профессионального образования является проблема личностного и социального становления специалиста как субъекта профессиональной деятельности, решение которой возможно в условиях эдукационного процесса и на основе партнерства студента и педагога-фасилитатора.

Ключевые слова: профессиональное образование, методика, педагогические условия, эдукационный процесс, партнерство, фасилитатор, легкая промышленность.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Лихолат Олена Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ).

Коло наукових інтересів: удосконалення фахової підготовки здобувачів вищої технологічної та професійної освіти; історичні, теоретичні та практичні аспекти трудового навчання, технологічної та професійної освіти.

УДК 378.53

МАНОЙЛЕНКО Наталія

Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД В ФОРМУВАННІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

В статті представлена технологічна модель формування ключових компетенцій (системних, міжособистісних, інструментальних) в процесі підготовки вчителів технологій через реалізацію діяльнісного підходу при викладанні методики трудового навчання у вищих педагогічних навчальних закладах. Розглянуті теоретичні основи розробки й застосування ефективних навчальних технологій досягнення прогнозованого освітнього результату, реалізації творчого потенціалу студентів, оволодіння знаннями, навичками, уміннями і якостями як цілі підготовки до самостійної професійної праці. Аналізується: навчальна діяльність студентів – майбутніх учителів технологій та її спрямованість на оволодіння знаннями, вміннями і навичками; рівні реалізації професійних знань; завдання, покладені на читання лекційного курсу з методики трудового навчання; аналізу дедуктивного методу навчання; використання методів проєктів і їх моделювання в процесі проведення практичних і практично-лабораторних занять; ролі інформаційної діяльності студентів та експериментальних методів в процесі реалізації діяльнісного підходу; організації науково-дослідницької роботи студентів – майбутніх учителів технологій.

Ключові слова: вчитель трудового навчання, професійна підготовка, діяльнісний підхід, компетентності, технологічні моделі, науково-дослідницька діяльність студентів, метод проєктів.

Постановка проблеми. В процесі підготовки фахівців у вищій школі одним з першочергових завдань є розробка й застосування ефективних навчальних технологій, які сприяють реалізації творчого потенціалу студентів, через які майбутній фахівець зможе вільно адаптуватись в сучасному суспільстві з